

Sendikal Gelişmeler Doğrultusunda Alınacak Önlemler hakkında Başbakanlık Genelgesi

30 Ocak 2010 CUMARTESİ

Resmî Gazete Sayı : 27478

Başbakanlıktan

Konu : Sendikal Gelişmeler Doğrultusunda Alınacak Önlemler.

GENELGE

2010/2

Demokratik ve sosyal hukuk devleti ilkesinin en önemli gereklerinden biri örgütlenme özgürlüğünün sağlanmasıdır. Örgütlü toplum, demokratik toplum düzenini ve katılımcı yönetimi gerçekleştirmenin vazgeçilmez şartı olarak değerlendirilmektedir. Devletimizin de taraf olarak onayladığı uluslararası sözleşme ve belgeler ile Anayasa başta olmak üzere iç hukuk düzenlemelerimizde, memurlar dahil tüm çalışanların sendikal örgütler kurabilmeleri, kurulmuş bulunan sendikalara üye olabilmeleri, sendikalar ve üst kuruluşlarının amaçları doğrultusunda faaliyette bulunabilmeleri, örgütlenme özgürlüğü kapsamında güvence altına alınmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun 2001 yılında yürürlüğe girmesinden sonra 2002 yılından beri Hükümeti temsilen Kamu İşveren Kurulu ile her bir hizmet kolunda yetkili sendikalar ve bunların bağlı bulunduğu konfederasyonlar arasında toplu görüşmeler gerçekleştirilmektedir.

2009 Yılı Toplu Görüşme sürecinde Kamu İşveren Kurulu ile yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı bulunduğu Konfederasyonlar arasında mutabakata varılan konularla ilgili olarak kamu kurum ve

kuruluşları, aşağıda belirtilen hususlara riayet edeceklerdir:

1 - Kamu görevlilerinin memuriyet mahalli dışına yapılacak geçici görevlendirmeleri ile ilgili olarak daha önce yayımlanmış olan Başbakanlık Genelgesinde yer alan hususlara titizlikle uyulmaya devam edilecek, geçici görevlendirmelerin sürekli görevlendirme halini almamasını teminen gerekli tedbirler alınacaktır.

2 - Sendika ve konfederasyon il ve ilçe temsilcileri ile sendika şubesi, sendika ve konfederasyon yöneticilerinin yürütmekte oldukları sendikal faaliyetler kapsamında yapacakları basın açıklamaları, disiplin soruşturmasına konu yapılmayacaktır.

3 - Kamu çalışanlarının kanunen bakmakla yükümlü olduğu özürle aile bireyinin bakıma muhtaç olduğunun ilgili mevzuatına göre alınmış geçerli özürle sağlık kurulu raporu ile belgelendirilmesi kaydıyla bu durumdaki personele; özürle aile ferdinin günlük bakımı için izin kullanımında gerekli kolaylık sağlanacak ve personel mesai saatleri dışındaki nöbet görevinden ve gece vardiyasından muaf tutulacaktır.

4 - 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında çalışan sözleşmeli personelin bu Kanun Hükmünde Kararnamenin eki 1 sayılı Cetvele tabii memur kadrolarına ve diğer sözleşmeli personel pozisyonlarına, memur statüsünde çalışanların ise sözleşmeli personel pozisyonlarına vekalet ettirilmemesi hususuna azami özen gösterilecektir.

5 - Kamu kurum ve kuruluşlarında hizmet yürütülen mahallerin kamera ile izlenmesi uygulamaları gözden geçirilecek; hizmetin niteliği itibariyle zorunlu güvenlik ihtiyacı ve kamu yararını gerçekleştirme amacı dışında insan onuru ve temel kişilik haklarına aykırı

şekilde kamu görevlilerinin izlenmesine imkan veren uygulamaların tespit edilmesi durumunda, bu uygulamaların önüne geçilmesi hususunda gerekli tedbirler alınacaktır.

6 - Disiplin Kurulları ve Disiplin Amirleri Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesine 4/7/2005 tarihli ve 2005/9138 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile eklenen fıkra ile disiplin soruşturması yürütülen Devlet memurunun üyesi olduğu sendikanın temsilcisinin de disiplin ve yüksek disiplin kurullarında temsiline imkan sağlanmış olup, bu düzenleme çerçevesinde sendika temsilcilerinin sendika üyeleri ile ilgili disiplin kurulu çalışmalarına katılmalarına yönelik olarak uygulamada karşılaşılan sorunlar giderilecektir.

7 - Kamu kurum ve kuruluşları, Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına Dair Yönetmelik kapsamında yapacakları atama işlemlerinde, ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak eş, öğrenim ve sağlık durumuna dayalı atama taleplerinin gerçekleştirilmesine azami özen göstereceklerdir.

8 - Devlet Memurları Kanununun 130 uncu maddesinde disiplin soruşturmalarında tanınan savunma süresinin 7 günden az olmayacağı öngörülmüş olup, bu sürenin asgari süre olduğu hususu ile disiplin soruşturmasının konusu ve kapsamı da göz önüne alınarak, hakkında disiplin soruşturması yürütülen personele savunma hakkının kullanımına imkan verecek bir savunma süresi tanınacak; savunma süresi içinde ilgilinin talebi halinde idarece uygun görülecek ilave savunma süresi de ilgililere tanınabilecektir.

9 - İletişim teknolojisindeki gelişmeler ve ulaşım kolaylıkları göz önüne alınarak hizmetine ihtiyaç duyularak kendisine bildirilenler dışında kalan memurların, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun Ek 20 nci maddesi uygulaması açısından, hafta sonu ve resmi tatil

günlerinde ikamet etmekte oldukları il hudutlarını terk edebilmeleri konusunda gerekli uygulama kolaylıkları sağlanacaktır.

Bilgilerinizi ve gereğini önemle rica ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

**Genelge
Başbakanlıktan:**

Konu: Sendikal Gelişmeler Doğrultusunda Alınacak Önlemler

GENELGE

2005/14 02.06.2005

Demokratik ve sosyal hukuk devleti ilkesinin en önemli gereklerinden biri örgütlenme özgürlüğünün sağlanmasıdır. Örgütlü toplum, demokratik toplum düzenini ve katılımcı yönetimi gerçekleştirmenin vazgeçilmez şartı olarak değerlendirilmektedir. Devletimizin de taraf olarak onayladığı uluslar arası sözleşme ve belgeler ile Anayasa başta olmak üzere iç hukuk düzenlemelerimizde, memurlar dahil tüm çalışanların sendikal örgütler kurabilmeleri, kurulmuş bulunan sendikalara üye olabilmeleri, sendikalar ve üst kuruluşlarının amaçları doğrultusunda serbestçe faaliyette bulunabilmeleri örgütlenme özgürlüğü kapsamında güvence altına alınmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun 2001 yılında yürürlüğe girmesinden sonra 2002 ve 2003 yıllarında Hükümeti temsilen Kamu İşveren Kurulu üyeleri ile her bir hizmet kolunda yetkili sendikalar ve bunların bağlı bulunduğu konfederas-

yonlar arasında toplu görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Kamu İşveren Kurulu ile yetkili sendikalar ve bunların bağlı bulunduğu konfederasyonlar arasında 2004 yılı Toplu Görüşmeleri, 15-30 Eylül 2004 tarihleri arasında yapılmış bulunmaktadır. Toplu Görüşme sürecinde, personel mevzuatına ilişkin uygulamada karşılaşılan sorunlarla ilgili olarak konfederasyon temsilcilerince iletilen talepler hakkında konfederasyonlar ile Kamu İşveren Kurulunu temsilen eşit sayıda üyenin katılımı ile oluşturulan Komisyonca hazırlanan ve üzerinde mutabık kalınan hususlar çerçevesinde aşağıdaki konularda kamu kurum ve kuruluşlarının azami dikkati göstermeleri gerekmektedir.

1 - Teftiş, denetim, soruşturma ve hizmet içi eğitim ile işteğe bağlı olma hali hariç, kamu görevlilerinin memuriyet mahalli dışına yapılacak geçici görevlendirmelerinin, bir yılda toplam 2 ayı geçmemesine özen gösterilecektir.

2 - Görevinden çekilen ya da çekilmiş sayılanlar ile memnu hakların iadesi kararı alanlardan (işledikleri fiilleri suç olmaktan çıkarılanlar ile 4809 sayılı Kanun hükümleri uyarınca cezaları ertelenen ve mahkumiyeti vaki olmamış sayılanlar dahil) memuriyete dönmek isteyenlerin talepte bulunmaları halinde, durumlarına uygun kadrolara kurumların ihtiyacı, hizmet gerekleri ve bütçe imkanları çerçevesinde ilgili mevzuatına göre atanması sağlanacaktır.

3 - Kamu görevlisi hakkında görevden uzaklaştırma tedbiri, ancak ilgili personelin yürütmekte olduğu görevin yürütülen soruşturmayı etkileyeceği yönünde açık ve güçlü bir ihtimal bulunması halinde uygulanacaktır.

4 - Kurum idari kurullarınca, kamu hizmetlerinin teknolojik imkanlardan azami ölçüde yararlanılarak verimli ve nitelikli bir şekilde yürütülmesi hedefine dönük olarak yapılacak araştırma ve diğer çalışmalar-

da kurumlarca gerekli kolaylık ve katkı sağlanacaktır.

5 - Sendika ve konfederasyonlarca düzenlenecek eğitim çalışmalarında kamu kurum ve kuruluşlarının eğitim tesislerinden kamu kurumları için öngörülen tarife karşılığı ilgili sendika ve konfederasyonun yararlanması sağlanacaktır.

6 - Kamu kurum ve kuruluşlarınca düzenlenecek genel eğitim programlarında sendikal haklar ve insan hakları konularına yer verilecektir.

7-Sendika ve konfederasyon il ve ilçe temsilcileri ile sendika şubesi, sendika ve konfederasyon yöneticilerinin yürütmekte oldukları sendikal faaliyetler kapsamında, görevleri ile ilgili olmayıp doğrudan yapacakları basın açıklamaları hakkında disiplin soruşturması yapılmayacaktır.

8 - Sendika ve konfederasyon il ve ilçe temsilcilikleri, sendika şubeleri ile sendika ve konfederasyonların 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu hükümleri çerçevesinde düzenleyecekleri toplantı ve gösterilerde gerekli kolaylıklar sağlanacaktır.

9 - Sendikanın ve konfederasyonun merkez ve şubelerinde yönetim, denetim, disiplin ve başkanlar kurulu toplantılarına katılacak ilgili kurul üyeleri ile genel kurul toplantılarına katılacak olan söz konusu kurul üyeleri ve delegeler, sendikanın veya konfederasyonun toplantı yer, tarih ve süresini belirten yazılı talebi üzerine kamu hizmetlerini aksatmamak şartıyla toplantı süresince kurumlarınca idari izinli sayılacaklardır.

10 - Kadın memurlara hamileliklerinin 26 ncı haftasından itibaren ve doğumdan sonra 1 yıl süresince gece nöbeti ve gece vardiyası görevi verilmeyecektir.

11 - Kamu kurum ve kuruluşları tarafından, ça-

alışma yaşamını ve kamu personelini ilgilendiren mevzuatın hazırlanmasında, Yüksek İdari Kurulda temsil edilen konfederasyonların önerilerinin alınması hususunda gereken özen gösterilecektir.

12 - 4207 sayılı Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanun ile Kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde beş veya beşten fazla kişinin görev yaptığı kapalı mekanlarda tütün ve tütün mamullerinin içilmesi yasaklanmış, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 39. maddesinde ise kamu hizmet binalarının kapalı alanlarında tütün mamulü tüketen kişilere idari para cezası verilmesi hükme bağlanmıştır. Mezkûr Kanun hükümlerinin uygulanmasını teminen tütün ve tütün mamullerini kullanan personel için ayrı yerler tahsis edilecek, buralardan sigara içilmeyen bölümlere duman gidişini engelleyecek tedbirler alınacaktır.

13 - Belediyeler, kendi birimlerinde çalışan kamu görevlilerinin aylıklarının zamanında ödemesi hususunda gerekli tedbirleri alacaklardır.

Bilgilerini ve gereğini önemle rica ederim.

T.C.MALİYE BAKANLIĞI
Personel Genel Müdürlüğü

SAYI : B.07.0.PER.0.26/ARGE-402-2-2/
KONU :
GENELGE (2003/1)

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun 22 nci maddesi uyarınca oluşturulan Bakanlığımız Kurum İdari Kurulunun 22/10/2002 tarihli “Görüşme Raporu”nda; 1-Her işyerinde uygun yerlere sendika ilan panoları asılması, 2-Bakanlık Merkezinde 1, Ankara’da 3, İstanbul’da 6, İzmir’de 3, diğer illerde 1’er adet sendika işyeri temsilcilik odası açılması hususuna yer verilmiştir.

Bilindiği üzere, 12/7/2001 tarihli ve 24460 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak 13/8/2001 tarihinde yürürlüğe giren 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun 3 üncü maddesinin (d) bendinde, “İşyeri: Kamu hizmetinin yürütüldüğü yerleri”, (e) bendinde, “Kurum: Kuruluş kanunları veya kuruluşlarına ilişkin mevzuatlarında görev, yetki ve sorumlulukları belirlenen, hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından idari bir bütünlüğe sahip işyerlerinden oluşan kuruluşları, ifade eder.” denilmektedir.

Anılan Kanunun “İşyeri sendika temsilcileri” başlıklı 23 üncü maddesinin son fıkrasında, kamu işverenin, yönetim ve hizmetin işleyişini engellemeyecek biçimde sendika temsilcilerine çalışma saatleri içinde ve dışında görevlerini yapabilmeleri için imkanlar ölçüsünde kolaylıklar sağlayacağı hükmüne yer verilmiştir.

Diğer taraftan, Başbakanlık Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünün 6/6/2002 tarihli ve 2002/17 sayılı Genelgesinde; “...4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu’nun uygulanabilirliği, toplumsal uzlaşma ve demokrasi kültürünün geliştirilmesi ve çalışma barışının sürekliliğinin sağlanması açısından; -Kamu görevlilerinin sendika ve üst kuruluş kurma, sendikalara üye olma, sendikal etkinliklerde bu-

lunma yolundaki başvurularının engellenmemesi, -Sendikaların kendilerini ve çalışmalarını tanıtıcı yayınlar yapma, toplantılar düzenleme, sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklerde bulunmalarının kısıtlanıp, yasaklanmaması, -Gerektiğinde sendika yöneticileri ile diyaloga girilerek, işbirliği yapılması, görüş ve önerilerinin alınması, hususlarında her düzeydeki kamu görevlilerince gereken duyarlılık ve kolaylıklar gösterilecektir.” denilmektedir.

Ayrıca, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Bakanlığımıza cevabı 16/9/2002 tarih ve 23380 sayılı yazısında; aynı hizmet kolunda ve aynı kurum kodunda yer alan kamu işverenlerine bağlı farklı mekan ve adreste bulunan işyerlerinin, ayrı işyeri, aynı mekan ve adreste bulunan işyerlerinin ise tek bir işyeri olarak değerlendirilmesi gerektiği şeklinde görüş bildirilmiştir.

Yukarıda açıklanan hususlar çerçevesinde; 1-Her işyerinde uygun bir yere sendika ilan panosu asılması, 2-Bakanlık merkezinde 1, Ankara’da 3, İstanbul’da 6, İzmir’de 3, diğer illerde ise 1’er adet sendika işyeri temsilcilik odası açılması; bu konudaki yer belirlemesinin, Bakanlık merkezinde İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığınca, illerde ise Defterdarlıklarca yapılması,

3-Sendika işyeri temsilcileri ve yönetim kurulu üyelerinin veya sendikanın değişik yetkili organlarında görevli temsilcilerin sendikal faaliyetlerde buldukları sürede kendilerine, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 104 üncü maddesinin (Ç) bendi hükümleri çerçevesinde, yılda 10 günü geçmemek üzere mazeret izni verilmesi hususunda hassasiyet gösterilmesi, gerekmektedir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

**12 haziran 2003 tarih ve 25136 sayılı Resmi Gazete-
de yayımlanmıştır.**

Başbakanlıktan:

Genelge 2003/37

Kamu kurum ve kuruluşları, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun uygulanmasından doğan ihtilafli konularda, aynı Kanunun 42'nci maddesinin (b) bendi hükmü gereğince Devlet Personel Başkanlığının görüşleri çerçevesinde hareket etmek üzere, aşağıda belirtilen konularda gereken hassasiyeti göstereceklerdir.

1. 4688 sayılı Kanunun 3'üncü maddesinin (e) bendinde tanımlanan kurumlarda; aynı Kanunun 22'nci maddesine göre; "... eşit sayıda kamu işveren vekili ile en çok üyeye sahip sendikaca, üyeleri arasından belirlenen temsilcilerin katıldığı kurum idari kurulları ..." oluşturulmak zorundadır. Kurum idari kurulları "Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Kapsamına Giren Kurum ve Kuruluşların Girdikleri Hizmet Kollarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik" eki listede yer alan tüm kamu kurum ve kuruluşlarının merkezlerinde oluşturulacak, tüm işyerlerinin sendika üyesi kamu görevlileri kurum merkezlerine eksiksiz olarak bildirilecek, söz konusu kurullar Yönetmelikte öngörülen aylarda toplanacak ve kamu kurum ve kuruluşlarını temsile ve bütününe sevk ve idareye yetkili olanlar kamu işveren vekili olarak bu kurula katılacaktır. Kurum idari kurullarında alınan kararlar, personele duyurularak uygulamaya geçilecektir.

2. 4688 sayılı Kanunun 23'üncü maddesinin son fıkrası hükmü gereğince, sendika işyeri temsilcilerine yer tahsisi ve ilan panosu temininin fiziki imkanlar çerçevesinde; kamu kurum ve kuruluşlarının toplantı veya konferans salonlarının ise uygun olması halinde işyeri

sendikal faaliyetleri için sendikalara tahsisi konusunda gerekli kolaylıklar sağlanacaktır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 15'inci ve 399 sayılı KHK'nin 17'nci maddesi hükümleri gereği sendika yöneticisi kamu görevlilerinin, kamu görevleri ile ilgili olmayan konularda yapacakları basın açıklamaları ve mesai saatleri dışında sendikal faaliyetlere katılanlar hakkında disiplin soruşturması yapılmayacaktır.

Ayrıca, sendika ve konfederasyon yöneticileri ile aylıksız izinli sayılan şube yöneticilerinin il dışına çıkışlarında izin almalarına gerek bulunmadığından bu amaçla il dışına çıkacak olan sendika ve konfederasyon yöneticileri hakkında disiplin soruşturması yapılmayacak, aylıksız izinli sayılmayan şube yöneticileri ve işyeri temsilcilerinin sendikal faaliyetler amacıyla il dışına çıkışlarında ise gerekli kolaylık gösterilecektir.

3. Sendika ve konfederasyonlara, üyelik ve üyelikten çekilme formlarının temininde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Emekli Sicil Numaraları ile T.C. Kimlik Numaralarının teminindeyse Emekli Sandığı ve Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlükleri tarafından gerekli kolaylık sağlanacaktır.

Ayrıca; kamu görevlileri sendikal kuruluşlarının kamu görevlilerine ilişkin yayımlanan tebliğ, yönerge ve diğer dökümanlarla ilgili taleplerinin, varsa ücreti karşılığında, karşılanmasına özen gösterilecektir.

4. Kamu görevlilerinin sendika üyelik formları özlük dosyalarında saklanacak, görevlinin başka bir kuruma nakli halinde sendika üyelik formu ilgili kuruma ve sendikaya gönderilecektir.

5. 4688 sayılı Kanunun 25'inci maddesinin birinci fıkrası ile "Kamu Görevlileri Sendikaları ve Konfederasyonlarınca Düzenlenecek Üyeliğe Başvuru Bel-

gesi, Çekilme Bildirimlerinin Şekli, İçeriği, Tutulacak Defterlerin Şekli, İhtiva Edeceği Bilgiler ile Kayıtların Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 3’üncü maddesinin dördüncü fıkrasına göre; üyelik ödentisi kesilen kamu görevlilerinin listeleri her ayın son haftasında işyerlerinde ilan edilecek ve sendikalara gönderilecektir.

6. 4688 sayılı Kanununun 16’ncı maddesi ve ilgili Yönetmelik hükümlerine göre işverenler, il ve taşra teşkilatları dahil olmak üzere sendikalı personeline ilişkin ilgili mevzuatta belirtilen verileri, Mayıs ve Kasım ayları sonu itibarıyla izleyen ayın 10’una kadar internet sitesinde yayımlayacak ve bu bilgileri disket ortamında anılan Bakanlık ve Konfederasyonlara göndereceklerdir.

(1999/44) ve (2002/17) sayılı Genelgeler ile bu Genelgede belirtilen hususlara titizlikle riayet edilecektir.

Bu Genelge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

T.C.
BAŞBAKANLIK
Personel ve Prensipier Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.PPG.0.12-320-8628 06 Haziran 2002

Konu :GENELGE 2002/17

Demokratik ve sosyal hukuk devleti olmanın en önemli göstergelerinden birini örgütlenme özgürlüğü oluşturmaktadır. Temel insan haklarından biri olan örgütlenme özgürlüğünün, ayrımsız bir biçimde tanınması çalışanlarımızın vazgeçilmez hakkıdır. Ülkemizin de taraf olduğu İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Avrupa Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı gibi uluslararası metinler ile Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)’nun onayladığımız muhtelif sözleşmelerinde memurlar dahil tüm çalışanların sendikal örgütler kurmaları, bu sendikalar ile üst kuruluşlarının amaçları doğrultusunda etkinliklerde bulunabilmeleri kabul edilmiştir.

Bu çerçevede; uluslararası sözleşmelerde yer alan “Örgütlenme Özgürlüğü”nün ulusal düzeyde yasallaştırılarak, kamu görevlilerinin sendikal haklarını özgürce kullanabilmeleri, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, hizmet verimliliğinin artırılması, sendika içi demokrasinin gerçekleştirilmesi ve yönetime katılımın sağlanması amacıyla 4688 sayılı Kamu Sendikaları Kanunu 24460 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak 13.08.2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Öte yandan, söz konusu Kanun’un uygulanmasında zaman zaman aksaklıklar olduğu, mevcut kamu görevlileri sendikaları ile kamu yetkilileri arasında çeşitli sorunlar yaşandığı gözlenmektedir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu’nun uygulanabilirliği, toplumsal uzlaşma ve demokrasi kül-

türünün geliştirilmesi ve çalışma barışının sürekliliğinin sağlanması açısından ;

- Kamu görevlilerinin sendika ve üst kuruluş kurma, sendikalara üye olma, sendikal etkinliklerde bulunma yolundaki başvurularının engellenmemesi,

- Sendikaların kendilerini ve çalışmalarını tanıtıcı yayınlar yapma, toplantılar düzenleme, sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklerde bulunmalarının kısıtlanıp, yasaklanmaması,

- Gerektiğinde sendika yöneticileri ile diyaloga girilerek, işbirliği yapılması, görüş ve önerilerinin alınması, hususlarında her düzeydeki kamu görevlilerince gereken duyarlılık ve kolaylık gösterilecektir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Başbakanlık'tan
GENELGE

1999/44

İLGİ: 20.11.1997 gün ve B.02.0.PPG.0.12-383-26654 (1997/70) sayılı genelge.

Demokratik ve sosyal hukuk devleti olmanın en önemli göstergelerinden birini örgütlenme özgürlüğü oluşturmaktadır. Temel insan haklarından biri olan örgütlenme özgürlüğünün, ayrımsız bir biçimde tanınması çalışanlarımızın vazgeçilmez hakkıdır.

Esasen; Ülkemizin de taraf olduğu İnsan hakları Evrensel Bildirisi, İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Avrupa Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı gibi uluslar arası

metinler ile Uluslar arası Çalışma Örgütü (ILO)'nun onayladığımız 87, 98 ve 151 sayılı Sözleşmelerinde memurlar dahil tüm çalışanların sendikal örgütler kurmaları, bu sendikalar ile üst kuruluşlarının amaçları doğrultusunda etkinliklerde bulunabilmeleri kabul edilmiştir.

Sendikal hakların kaynağını oluşturan uluslar arası belgeler onaylanarak kamu görevlerine örgütlenme hakkının tanınmasının yıllar öncesinden benimsenmiş olunmasına ve 1980'li yılların sonlarından itibaren çok sayıda kamu görevlileri sendikasının kurulup çeşitli etkinliklerde bulunmasıyla "fiili bir durum" oluşmuş bulunmasına rağmen, konunun yasal bir temele oturtulması olanaklı olmamıştır.

Anımsanacağı gibi, kamu görevlilerinin sendika kurma hakkı ilk defa 1961 Anayasasında düzenlenmiş ve işçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görevlilerinin bu alandaki haklarının yasa ile düzenlenmesi öngörülmüştür. 1965 yılında 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Kanunu yürürlüğe konulmuş, 657 sayılı Devlet memurları Kanunu'nun 22'nci maddesi ile kamu çalışanlarına sendika kurma ve kurulmuş sendikalara üye olma hakkı verilmiştir.

Ancak, geline bu aşamaya rağmen, 1971 yılında çıkarılan 1588 sayılı Kanunla Anayasa'da yapılan değişiklik sonucunda; sadece işçi ve işverenlerin sendika ve sendika birlikleri kurma hakları kabul edilerek, memurların ve işçi niteliği taşımayan kamu görevlilerinin sendika kurabilmelerine ilişkin 624 sayılı Kanun ile 657 sayılı Kanunun 22'nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

1993 yılında Uluslar arası Çalışma Örgütü'nün 87 ve 151 sayılı Sözleşmelerinin onaylanmasından sonra Anayasanın 90. Maddesinin son fıkrası dikkate alınarak Sözleşmelerin iç hukuka yansıtılması çalışmaları başlatılmıştır.

Bu çerçevede; 23 Temmuz 1995 tarih ve 4121 sayılı Kanun ile Anayasanın 53'üncü maddesine bir fıkra eklenerek kamu görevlilerine sendika ve üst kuruluşlarını kurma ve toplu görüşme hakkı tanınmış, buna ilişkin usullerin çıkarılarak bir kanun ile düzenlenmesi öngörülmüştür.

Bu arada, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun kaldırılan 22. Maddesi de 12/06/1997 tarihli ve 4275 sayılı Kanunla yeniden düzenlenmiş ve Devlet Memurlarının Anayasada ve özel kanunda belirtilen hükümler uyarınca sendikal ve üst kuruluşlar kurabilmeleri ve bunlara üye olabilmeleri hükme bağlanmıştır.

55'inci Hükümet dönemimde; onaylanan Uluslar arası Sözleşmeler ve Anayasanın 53. Maddesinde öngörülen hükümler çerçevesinde, kamu görevlileri sendikalarının oluşturduğu konfederasyonların görüşleri de alınmak suretiyle hazırlanan "Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Tasarısı" yasalaşamamıştır.

Öte yandan, ilgede kayıtlı Genelgenin uygulanmasında zaman zaman aksaklıklar olduğu, mevcut kamu görevlileri sendikaları ile kamu yetkilileri arasında çeşitli sorunlar yaşandığı gözlenmektedir.

Bu çerçevede, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gerekli düzenlemeler yapılıncaya kadar, tüm kamu yetkililerince;

- Kamu görevlilerinin sendika ve konfederasyonlar şeklinde örgütlenmelerine engel olunmaması,

- Sendikaların yasal çerçevesinde etkinliklerine genel kolluk yetkisinin kullanılarak müdahale edilmesi,

- Sendikal çalışmaları nedeniyle sendika yöneticilerine ve üyelerine karşı disiplin cezası uygulanmamasına,

- Sendikaların olağan ve olağanüstü genel kurullarının yapılmasına zorluk çıkarılmamasına,

- Sendikaların kendilerini ve çalışmalarını tanıtıcı yayınlar yapma, toplantılar düzenleme, sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklerde bulunmalarının kısıtlanıp yasaklanmamasına,

- Sendika üyesi kamu görevlilerinin yazılı başvuruları halinde üyelik aidatlarının aylıklarından kesilerek sendika Genel Merkezlerince belirlenecek sendika hesabına aktarılması,

- Sendikaların çalışmalarını yürütebilmesi için olanaklar ölçüsünde fiziki mekan ile sendikal çalışmalarla ilgili duyurularını asacağı ilan panosu sağlanması,

- Gerektiğinde sendika yöneticileri ile diyaloga girilerek görüş ve önerilerinin alınması, işbirliği yollarının aranması,

gibi konularda, örgütlü toplum olmanın bilinci içinde her kademede görev yapan yetkililerin gerekli titizlik ve özeni göstererek, çalışma barışının sürekliliğinin sağlanmasına katkıda bulunmaları büyük önem taşımaktadır.

İlgi genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgilerinizi ve gereğini önemle rica ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan